
Wstęp	10
1. Zagadnienia ogólne	11
1.1. Rdzeń AVR.....	12
1.2. Rodzaje pamięci	13
1.2.1. Rejestry ogólnego przeznaczenia	14
1.2.2. Przestrzeń wejścia-wyjścia.....	15
1.2.3. Wewnętrzna pamięć SRAM	15
1.2.4. Stos w pamięci SRAM.....	15
1.2.5. Stos sprzętowy.....	15
1.2.6. Pamięć programu.....	16
1.3. Tryby adresowania	16
1.3.1. Pamięć danych, SRAM	17
1.3.2. Rejestry robocze	18
1.3.3. Przestrzeń wejścia-wyjścia.....	19
1.3.4. Pamięć programu – adresowanie stałych.....	20
1.3.5. Pamięć programu – adresowanie skoków.....	20
1.4. Podstawowe rejestry funkcyjne.....	21
1.4.1. Rejestr statusu – SREG	21
1.4.2. Wskaźnik stosu – SPH:SPL	23
1.4.3. Rejestry GPIOR (ang. <i>General Purpose I/O Registers</i>).....	24
1.5. Bity sterujące.....	24
1.5.1. Bity konfiguracyjne (ang. <i>fuse bits</i>).....	25
1.5.2. Bity zabezpieczające (ang. <i>lock bits</i>).....	26
1.6. Zegar systemowy.....	26
1.6.1. Wewnętrzny, skalibrowany układ RC	26
1.6.2. Pętla fazowa PLL	28
1.6.3. Zewnętrzny układ RC.....	28
1.6.4. Rezonator kwarcowy i ceramiczny	29
1.6.5. Zewnętrzne źródło sygnału zegarowego.....	30
1.6.6. Zewnętrzne wykorzystanie zegara systemowego	30
1.6.7. Preskaler częstotliwości zegarowej.....	30
1.6.8. Czasy startu układu zegarowego.....	31
1.6.9. Kiedy nic nie działa.....	31
1.7. Układy zerujące	32
1.7.1. Układ POR	32
1.7.2. Zewnętrzne źródło zerujące	32
1.7.3. Układ BOD.....	33
1.7.4. Układ WDT	34
1.7.5. MCUSR i wszystko wiadomo.....	36
1.7.6. Do trzech razy sztuka.....	37

1.8.	Zarządzanie energią.....	37
1.8.1.	Wstrzymywanie systemu.....	38
1.8.2.	Wstrzymywanie poszczególnych modułów	39
1.8.3.	Porady dla szczególnie oszczędnych	39
1.9.	System przerwania	40
1.9.1.	Aktywność przerwania.....	40
1.9.2.	Priorytety i wektory przerwania.....	40
1.9.3.	Przerwanie inicjalizacyjne.....	41
1.9.4.	Znaczniki przerwania	42
1.9.5.	Obsługa przerwania.....	43
1.9.6.	Podprogram obsługujący	44
1.10.	Programowa modyfikacja pamięci <i>flash</i>	44
1.10.1.	Rejestr sterujący SPMCSR.....	44
1.10.2.	Adresowanie pamięci programu.....	45
1.10.3.	Kasowanie strony pamięci programu.....	46
1.10.4.	Ładowanie bufora tymczasowego.....	46
1.10.5.	Zapis strony pamięci programu.....	47
1.10.6.	Odczyt bitów sterujących.....	47
1.10.7.	Bezpieczeństwo zapisu.....	48
1.11.	Interfejsy programowania i uruchomieniowe	48
1.11.1.	Równoległy interfejs programowania	49
1.11.2.	Interfejs programowania SPI.....	49
1.11.3.	Interfejs programowania HVS	51
1.11.4.	Interfejs <i>debugWire</i>	51
2.	Zintegrowane układy peryferyjne.....	53
2.1.	Porty wejścia-wyjścia.....	54
2.1.1.	Dedykowane rejestry funkcyjne.....	54
2.1.2.	Tryb wejściowy	55
2.1.3.	Tryb wyjściowy	56
2.1.4.	Alternatywne funkcje wyprowadzeń.....	57
2.2.	Moduł przerwania zewnętrznych	58
2.2.1.	Typy przerwania zewnętrznych.....	58
2.2.2.	Obsługa przerwania INTn	59
2.2.3.	Obsługa przerwania PCIn	60
2.3.	Pamięć EEPROM.....	60
2.3.1.	Dedykowane rejestry funkcyjne.....	61
2.3.2.	Zapis pamięci.....	62
2.3.3.	Odczyt pamięci.....	63
2.3.4.	Równomierne zużycie pamięci	64
2.3.5.	Możliwe problemy.....	65
2.4.	Układy licznikowe.....	65
2.4.1.	Dedykowane rejestry funkcyjne.....	66
2.4.2.	Mechanizm buforowy.....	67

2.4.3.	Źródła impulsów zliczanych	68
2.4.4.	PLL i praca asynchroniczna	69
2.4.5.	Preskaler częstotliwości.....	70
2.4.6.	Tryb pracy normalnej	71
2.4.7.	Porównywanie	71
2.4.8.	Przechwytywanie.....	73
2.4.9.	Tryb CTC.....	74
2.4.10.	Szybki tryb PWM.....	75
2.4.11.	Zaawansowane tryby PWM	77
2.4.12.	Dodatkowe funkcje PWM.....	78
2.4.13.	Generacja przerw.....	80
2.5.	Moduł USART.....	81
2.5.1.	Informacje podstawowe.....	81
2.5.2.	Ramka transmisyjna	82
2.5.3.	Dedykowane rejestry funkcyjne.....	83
2.5.4.	Inicjalizacja i obsługa (tryb asynchroniczny)	87
2.5.5.	Tryb synchroniczny	89
2.5.6.	Tryb wieloprocesorowy	90
2.6.	Moduł USI.....	91
2.6.1.	Interfejs I ² C – informacje wstępne	91
2.6.2.	Interfejs SPI – informacje wstępne	96
2.6.3.	Moduł USI – informacje podstawowe	98
2.6.4.	Dedykowane rejestry funkcyjne.....	98
2.6.5.	Tryb SPI.....	102
2.6.6.	Tryb I ² C.....	104
2.7.	Komparator analogowy	107
2.7.1.	Budowa i działanie.....	107
2.7.2.	Dedykowane rejestry funkcyjne.....	108
2.8.	Przetwornik A/C (ADC)	110
2.8.1.	Informacje podstawowe.....	110
2.8.2.	Część analogowa	111
2.8.3.	Dedykowane rejestry funkcyjne.....	113
2.8.4.	Działanie i obsługa modułu.....	117
2.8.5.	Wynik przetwarzania	119
2.8.6.	Przeciwdziałanie zakłóceniom	120
3.	Asembler AVR.....	123
3.1.	Język symboliczny	124
3.1.1.	Translator.....	124
3.1.2.	Składnia	124
3.1.3.	Wyrażenia	125
3.1.4.	Podstawowe dyrektywy asemblera	127
3.1.5.	Definicje	129

3.1.6.	Segmenty programu.....	129
3.1.7.	Zmienne w pamięci danych	131
3.1.8.	Stałe w pamięci programu i EEPROM.....	131
3.1.9.	Makra.....	132
3.1.10.	Translacja warunkowa.....	133
3.1.11.	Preprocesor	135
3.1.12.	Pliki nagłówkowe	135
3.2.	Zbiór instrukcji.....	136
3.2.1.	Rejestry robocze: formatowanie [CLR, SER]	138
3.2.2.	Rejestry robocze: operacje na bitach [SBR, CBR].....	138
3.2.3.	Rejestry robocze: ładowanie wartością bezpośrednią [LDI]	139
3.2.4.	Rejestry robocze: bitowa suma [OR, ORI].....	139
3.2.5.	Rejestry robocze: bitowy iloczyn [AND, ANDI]	140
3.2.6.	Rejestry robocze: suma modulo 2 [EOR].....	140
3.2.7.	Rejestry robocze: logiczne przesuwanie [LSL, LSR, ROL, ROR].....	140
3.2.8.	Rejestry robocze: zamiana półbajtów [SWAP].....	141
3.2.9.	Rejestry robocze: zwiększanie i zmniejszanie [INC, DEC].....	142
3.2.10.	Rejestry robocze: arytmetyczne dodawanie [ADD, ADC, ADIW]	142
3.2.11.	Rejestry robocze: arytmetyczne odejmowanie [SUB, SUBI, SBC, SBCI, SBIW].....	143
3.2.12.	Rejestry robocze: arytmetyczne przesuwanie [ASR]	144
3.2.13.	Rejestry robocze: uzupełnienie jedynkowe [COM].....	145
3.2.14.	Rejestry robocze: uzupełnienie dwójkowe [NEG]	145
3.2.15.	Rejestry robocze: kopiowanie [MOV, MOVW]	146
3.2.16.	Rejestry robocze: kopiowanie i ładowanie bitów [BST, BLD].....	146
3.2.17.	Rejestry robocze: testowanie i porównywanie wartości [TST, CP, CPC, CPI]	147
3.2.18.	Rejestr SREG: operacje na znacznikach [BSET, BCLR, SEC, CLC, SEN, CLN, SEZ, CLZ, SEI, CLI, SES, CLS, SEV, CLV, SET, CLT, SEH, CLH].....	148
3.2.19.	Pamięć danych: odczyt [IN, LDS, LD, LDD]	149
3.2.20.	Pamięć danych: zapis [OUT, STS, ST, STD]	151
3.2.21.	Pamięć danych: operacje na bitach [SBI, CBI].....	152
3.2.22.	Pamięć danych: operacje na stosie [PUSH, POP]	153
3.2.23.	Pamięć programu: odczyt [LPM].....	154
3.2.24.	Pamięć programu: zapis [SPM]	154
3.2.25.	Przebieg programu: skoki bezwarunkowe [IJMP, RJMP]	155
3.2.26.	Przebieg programu: wywołania podprogramów [ICALL, RCALL]	156
3.2.27.	Przebieg programu: powrót z podprogramów [RET, RETI]	156
3.2.28.	Przebieg programu: testowanie rejestrów i pomijanie instrukcji [CPSE, SBRC, SBRS, SBIC, SBIS].....	157
3.2.29.	Przebieg programu: testowanie rejestru SREG i rozgałęzienia [BRBS, BRBC, BREQ, BRNE, BRCS, BRCC, BRSH, BRLO, BRMI, BRPL, BRGE, BRLT, BRHS, BRHC, BRTS, BRTC, BRVS, BRVC, BRIE, BRID].....	159
3.2.30.	Instrukcje specjalne [WDR, NOP, BREAK, SLEEP]	160

---

4. Środowisko rozwojowe	161
4.1. AVR Studio.....	162
4.1.1. Pierwsze spotkanie	163
4.1.2. Symulator.....	167
4.1.3. Programowanie	171
4.1.4. Emulacja ICE.....	172
4.1.5. Emulacja OCD	172
4.1.6. Uwagi.....	173
4.2. Programatory	173
4.2.1. Programator SPI	174
4.2.2. Programator HVS	175
4.2.3. Programator równoległy	177
4.2.4. Oprogramowanie PonyProg	177
4.2.5. Oprogramowanie <i>ISP Programmer</i>	179
4.2.6. Oprogramowanie <i>AVRX</i>	180
4.3. Projekt przykładowy.....	182
4.3.1. Założenia	182
4.3.2. Przedstawienie schematyczne	182
4.3.3. Tworzenie oprogramowania	182
4.3.4. Proces uruchomieniowy	185
4.3.5. Programowanie	186
5. Ćwiczenia i przykłady zastosowań	187
5.0. Wprowadzenie	188
5.0.1. Zestaw uruchomieniowy	188
5.0.2. Płyta uruchomieniowa ZL4AVR.....	188
5.0.3. Płyta uzupełniająca ZL4AVR-EB	192
5.0.4. Programy ćwiczeniowe i biblioteczne	197
5.1. Ćwiczenie 1. Podstawy programu assemblerowego; operacje na portach	197
5.1.1. Cel ćwiczenia.....	197
5.1.2. Obwód ćwiczeniowy	197
5.1.3. Opis ćwiczenia.....	198
5.1.4. Dla ambitnych	204
5.2. Ćwiczenie 2. Operacje arytmetyczno-logiczne; znaczniki rejestru SREG; pętle	204
5.2.1. Cel ćwiczenia.....	204
5.2.2. Obwód ćwiczeniowy	204
5.2.3. Kodowanie liczb.....	205
5.2.4. Operacje arytmetyczne na liczbach całkowitych	206
5.2.5. Operacje arytmetyczne na liczbach ułamkowych.....	213
5.2.6. Operacje logiczne	214
5.2.7. Dla ambitnych	215

5.3. Ćwiczenie 3. Podprogramy, przerwania i liczniki; sterowanie obciążeniami sieciowymi	216
5.3.1. Cel ćwiczenia.....	216
5.3.2. Obwód ćwiczeniowy	216
5.3.3. Wstęp do regulacji impulsowej.....	217
5.3.4. Opis ćwiczenia.....	220
5.3.5. Dla ambitnych	234
5.4. Ćwiczenie 4. Interfejsy równoległe; obsługa modułów alfanumerycznych LCD	234
5.4.1. Cel ćwiczenia.....	234
5.4.2. Obwód ćwiczeniowy	234
5.4.3. Opis ćwiczenia.....	235
5.4.4. Dla ambitnych	252
5.5. Ćwiczenie 5. Interfejsy szeregowo; obsługa układu RTC DS1307 poprzez magistralę I ² C; zegar z datownikiem.....	252
5.5.1. Cel ćwiczenia.....	252
5.5.2. Obwód ćwiczeniowy	252
5.5.3. Opis ćwiczenia.....	253
5.5.4. Dla ambitnych	265
5.6. Ćwiczenie 6. Interfejsy szeregowo; odczyt telefonicznych kart chipowych.....	265
5.6.1. Cel ćwiczenia.....	265
5.6.2. Obwód ćwiczeniowy	265
5.6.3. Opis ćwiczenia.....	266
5.6.4. Dla ambitnych	273
5.7. Ćwiczenie 7. Interfejsy szeregowo; obsługa myszy PS/2	273
5.7.1. Cel ćwiczenia.....	273
5.7.2. Obwód ćwiczeniowy	273
5.7.3. Opis ćwiczenia.....	274
5.7.4. Dla ambitnych	291
5.8. Ćwiczenie 8. Interfejsy optyczne; regulator oświetlenia sterowany pilotem SIRC.....	291
5.8.1. Cel ćwiczenia.....	291
5.8.2. Obwód ćwiczeniowy	291
5.8.3. Opis ćwiczenia.....	293
5.8.4. Dla ambitnych	303
5.9. Ćwiczenie 9. Pamięć EEPROM i liczniki; prosty odtwarzacz melodii	304
5.9.1. Cel ćwiczenia.....	304
5.9.2. Obwód ćwiczeniowy	304
5.9.3. Opis ćwiczenia.....	305
5.9.4. Dla ambitnych	312
5.10. Ćwiczenie 10. Elementy czujnikowe; obsługa akcelerometru MXD2125.....	312
5.10.1. Cel ćwiczenia.....	312
5.10.2. Obwód ćwiczeniowy	312
5.10.3. Opis ćwiczenia.....	313
5.10.4. Dla ambitnych	324

5.11. Ćwiczenie 11. Przetwarzanie A/C; najprostszy oscyloskop cyfrowy	324
5.11.1. Cel ćwiczenia.....	324
5.11.2. Obwód ćwiczeniowy	324
5.11.3. Opis ćwiczenia.....	325
5.11.4. Dla ambitnych	331
5.12. Ćwiczenie 12. Przetwarzanie C/A; najprostszy generator funkcyjny	332
5.12.1. Cel ćwiczenia.....	332
5.12.2. Obwód ćwiczeniowy	332
5.12.3. Opis ćwiczenia.....	333
5.12.4. Dla ambitnych	338
5.13. Ćwiczenie 13. Przetwarzanie sygnałów (filtry IIR); iluminofonia 3-kanalowa.....	338
5.13.1. Cel ćwiczenia.....	338
5.13.2. Obwód ćwiczeniowy	338
5.13.3. Opis ćwiczenia.....	339
5.13.4. Dla ambitnych	350
Dodatki	351
Dodatek A. Zestawienie układów AVR	352
Dodatek B. Wybrane właściwości i charakterystyki elektryczne układu ATtiny26.....	355
B.1. Wartości graniczne	355
B.2. Wybrane wartości charakterystyczne.....	355
B.3. Wybrane charakterystyki.....	356
Dodatek C. Zestawienie rozkazów dla układu ATtiny26.....	361
Dodatek D. Zestawienie rejestrów funkcyjnych układu ATtiny26.....	365
Dodatek E. Słowo o kompilatorach i językach wyższego poziomu.....	366
Dodatek F. Przeciwdziałanie zakłóceniom	369
Dodatek G. Źródła informacji na temat układów AVR	371
Dodatek H. Tabela kodów ASCII.....	372
Dodatek I. Tabela kodów znakowych sterownika LCD HD44780	374
Literatura	376
Skorowidz	377